

Herinrichting van diepe plassen

Door hergebruik van grond en baggerspecie

Wat is het en hoe werkt het?

In Nederland zijn er veel diepe plassen. Deze plassen zijn meestal ontstaan door de winning van zand in het verleden. Ze zijn soms tot wel 40 meter diep en zijn aan de oevers vaak steil afgegraven. Hierdoor leven er relatief weinig planten en dieren en zijn de recreatieve mogelijkheden meestal beperkt. Om deze situatie te verbeteren, willen de eigenaar en omgeving vaak een herinrichting van de plas; de plas minder diep maken en flauwe oevers aanleggen. Zo kunnen flora en fauna zich ontwikkelen. Verondiepen kan door gebruik te maken van grond en baggerspecie. In deze brochure leggen wij graag uit hoe dat in zijn werk gaat.

Toepassen van grond en baggerspecie

GrondbankGMG, onderdeel van de K3 organisatie, is gespecialiseerd in het toepassen van grond en baggerspecie. Grond (landbodem) komt vrij bij bijvoorbeeld grond-, weg- en waterbouwprojecten. Baggerspecie (waterbodem) komt vrij bij het uitbaggeren (onderhoud) van sloten, kanalen, rivieren en havens. GrondbankGMG biedt in samenwerking met eigenaren, omgeving en overheden lokale oplossingen door het toepassen van deze materialen. Bijvoorbeeld door het te gebruiken bij de aanleg van geluidswallen, het afdekken van stortplaatsen en bij het herinrichten van diepe voormalige zandwinplassen waar flora en fauna zich vervolgens kunnen ontwikkelen.

Natuurontwikkeling door verondieping

In diepe plassen kunnen flora en fauna zich nauwelijks ontwikkelen. Het zijn koude, donkere plassen. Door de diepte komt er weinig licht op de bodem. Verondieping zorgt ervoor dat er goede omstandigheden voor natuurontwikkeling worden

gecreëerd. Als de bodem minder diep wordt, kan de zon de bodem weer bereiken. Daardoor kunnen er planten groeien. En waar planten zijn, zijn vissen, andere waterdieren en vogels. Ook worden steile oevers flauwer gemaakt, waardoor er een geleidelijke overgang ontstaat naar de diepere delen.

Kortom: door plassen te verondiepen, maken we het ecologisch systeem diverser, en daarmee completer. Bovendien creëren we fraaie landschappen. Dat doen we altijd in gezamenlijkheid. We ontwikkelen projecten op onze eigen locaties of in opdracht van externe opdrachtgevers als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en particuliere grondeigenaren. Daarbij blijven wij voortdurend in contact met alle betrokkenen.

Nauwkeurige toetsing en controle

Natuurlijk kijken wij goed welk materiaal wij gebruiken voor verondieping. Voor gebruik van herbruikbare grond en baggerspecie in zulke projecten geldt een wettelijk kader: het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Dat bepaalt welke typen grond en baggerspecie hergebruikt mogen worden. Het materiaal wordt altijd getoetst aan het Bbk. Voldoet het niet aan de normen, dan wordt het niet hergebruikt. Daar wordt streng op toegezien. In eerste instantie natuurlijk door onszelf, maar ook door Rijkswaterstaat en waterschappen.

Hoe gaat het precies in zijn werk?

1. Natuurlijk maken we eerst een gedegen herinrichtingsplan. Dat doen we samen met de eigenaar van het gebied, natuurorganisaties, de omgeving en overheden. Wanneer het plan akkoord is bevonden en de vergunningen verkregen zijn, starten we met de herinrichting.
2. Het materiaal dat we willen toepassen wordt gekeurd door een gecertificeerd, onafhankelijk adviesbureau. In een laboratorium worden monsters op vele stoffen onderzocht.
3. Dan controleren wij of de partij voldoet aan het Bbk en aan specifieke eisen voor een bepaalde locatie of gebied.
4. Wanneer het voldoet, melden we de partij aan bij het bevoegd gezag (Rijkswaterstaat of waterschap), die ook controleert of het materiaal toegepast mag worden.
5. Pas als alle seinen op groen staan, kan toepassing in een plas plaatsvinden.
6. Gedurende de hele uitvoeringsperiode monitoren we continu de waterkwaliteit, controleren we monsters van toegepast materiaal en houden we nauw contact met de omgeving, bijvoorbeeld via klankbordgroepen.

Zorg tijdens en na realisatie

Wij passen grond en baggerspecie met de grootst mogelijke zorg toe. Vanuit een wettelijk kader is er de zogenaamde 'zorgplicht'. Dit betekent dat bij toepassing van materialen de waterkwaliteit niet achteruit mag gaan. De keuring en toetsing zoals hiervoor beschreven, zorgen ervoor dat we aan de zorgplicht voldoen.

Maar die zorgplicht is voor ons de ondergrens. Wij willen het allerbeste resultaat als het gaat om de ontwikkeling van flora en fauna. Daarom komt het voor dat wij materiaal niet toepassen, terwijl dat wettelijk gezien wel zou mogen.

Vragen over het toepassen van grond en baggerspecie

Wij krijgen geregeld vragen over het toepassen van grond en baggerspecie in diepe plassen. Dit zijn enkele van de meest gestelde vragen, en de antwoorden daarop:

Vraag: Wat voor grond en baggerspecie wordt er gebruikt voor het verondiepen?

Antwoord: Wij gebruiken grond die vrijkomt bij de aanleg van bijvoorbeeld tunnels en parkeergarages, bij woningbouwprojecten en infrastructurele projecten. De baggerspecie komt vrij bij aanleg en onderhoud van waterbouwprojecten. Het is dermate schoon materiaal dat het nuttig hergebruikt wordt bij andere bouwprojecten, ophogen van weilanden, geluidswallen, ecodeucten of verondiepen en herinrichten van plassen. Blijkt uit onderzoek dat er in projecten toch materiaal aanwezig is dat niet aan de wettelijke normen voldoet, dan wordt dit apart afgevoerd naar een reinigingsinstallatie of stortplaats. Het wordt niet door ons en door het bevoegd gezag geaccepteerd en wordt dus niet toegepast bij bijvoorbeeld verondieping.

Vraag: Waar komt het materiaal vandaan?

Antwoord: Als het materiaal uit de directe omgeving komt, wordt het meestal per vrachtwagen aangeleverd. Over grotere afstanden wordt het per schip vervoerd. Soms

komt het uit het buitenland. Buitenlands materiaal is ook volledig conform de Nederlandse normen gekeurd. Voldoet het materiaal en hebben zowel de Nederlandse als de buitenlandse overheid toestemming gegeven, dan kan het worden toegepast.

Vraag: Verdwijnen de snoekbaars en de karper bij verondieping niet uit de plas?

Antwoord: Tijdens het uitvoeren en na het afronden van projecten onderzoeken wij het effect op de leefomgeving. Er wordt gekeken naar de waterkwaliteit en de verandering van het aantal soorten planten en dieren (vogels, vissen en insecten). De focus ligt bij verondiepen op het verflauwen van de oevers en de aanleg van eilandjes. We zorgen daarbij voor een afwisseling tussen diepe en ondiepe gedeeltes. In de ondiepe gedeeltes neemt het aantal kleine vissen en waterbeestjes toe. En dat is extra voedsel voor de snoekbaars, die zich graag in dieper water begeeft.

Onderzoek naar herinrichting

Door het herinrichten van diepe plassen willen wij meerwaarde creëren. In alle opzichten. Ter ondersteuning van onze ambities is een onderzoek naar de meerwaarde van het verondiepen van diepe plassen uitgevoerd. In het rapport 'Meerwaarde verondiepen diepe plassen', zijn de effecten van acht verondiepingprojecten op de natuurwaarden en de waterkwaliteit onderzocht. Hiervoor is door derden verzamelde data gebruikt van de toegepaste partijen grond en baggerspecie, de waterkwaliteit en de natuurwaarden. De uitkomsten laten zien dat het verondiepen van diepe plassen fantastische resultaten oplevert. Het rapport is op te vragen bij Thomas Nusselein via t.nusselein@k3.nl of 024 348 88 55.

Meer weten?

Wilt u meer weten over hoe het herinrichten van diepe plassen in zijn werk gaat, wat wij precies doen en waarom wij dit doen, dan nodigen wij u van harte uit om contact met ons op te nemen. U kunt contact opnemen met ons via 024 348 88 00 of via info@grondbankgmg.nl. Wij vertellen u graag meer of nemen u mee naar een van onze projecten.

www.grondbankgmg.nl